Onderzoek

# Meten van de (bloed)druk in de kransslagaders (Fractionele Flow Reserve, FFR)

Bij dit onderzoek meet de cardioloog wat de bloeddruk in de kransslagaders is.

Deze meting gebeurt tijdens een hartkatheterisatie. (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/hartkatheterisatie) Hierdoor kan de arts zien of er vernauwingen zijn in de kransslagader. Bij een ernstige vernauwing kan er zuurstoftekort ontstaan in de hartspier, waardoor u klachten krijgt. Een vernauwing kan ook minder ernstig zijn. Met een FFR-meting kan de arts bepalen of behandeling van de vernauwing nodig is met medicijnen, dotteren of een bypassoperatie.

**(073) 553 30 36**
Maandag t/m vrijdag 8.30 – 12.00 uur en van 13.30 - 16.30 uur

## Hoe verloopt het onderzoek?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over uw onderzoek

### Voorbereiding

#### Hoe bereidt u zich voor?

- Vanaf middernacht (24.00 uur) mag u geen producten meer eten of drinken waar cafeïne in zit, zoals koffie, cola, energiedrank, chocola.
- Wij raden u aan om de eerste nacht na het onderzoek niet alleen te zijn. Vraag iemand om bij te blijven slapen of blijf zelf bij iemand slapen.
- Verwijder nagellak of kunstnagels. We moeten uw nagels kunnen zien, zodat we tijdens het onderzoek de doorbloeding kunnen controleren.
- Laat sieraden en andere waardevolle spullen thuis. Het ziekenhuis is niet aansprakelijk voor schade, verlies of diefstal van uw eigendommen.

**Medicijnen**

- Heeft u diabetes mellitus (suikerziekte)? Neem uw medicijnen op de dag van het onderzoek gewoon in zoals u gewend bent.
- Gebruikt u Acetosal? Stop hier niet mee; u neemt deze gewoon in.
- U mag alle andere medicijnen die u gebruikt gewoon innemen. Heeft uw arts iets anders met u afgesproken? Volg dan de

afspraken van uw arts.

## Wat neemt u mee?

- Gebruikt u medicijnen? Neem dan genoeg medicijnen mee voor 24 uur.
- Iets om te lezen, als u dat wilt.

## Wat voor kleding trekt u aan?

U mag tijdens de behandeling uw eigen kleding dragen. Kies kleding die lekker en makkelijk zit.

Het is belangrijk dat u:

- kleding draagt die u makkelijk aan en uit kunt doen. Bijvoorbeeld een sportbroek of pyjamabroek en een T-shirt met korte mouwen;
- wasmachine schone kleding draagt;
- geen bh draagt;
- op uw bovenlichaam geen kleding draagt met ijzer, pailletten of glitters;
- geen sieraden of piercings draagt.

## Bekend bij de trombosedienst

Gebruikt u bloedverdunnende medicijnen via de trombosedienst? Dan staat in de oproepbrief die wij u hebben gestuurd, wat u moet doen met uw bloedverdunners.

Staat hierover niets in de brief? Bel dan met het secretariaat Hartkatheterisatiekamer, telefoonnummer (073) 553 30 36.

Als u bloedverdunners gebruikt, nemen we mogelijk voor de behandeling op de Hartlounge bloed bij u af.

## Vervoer naar huis

Wij adviseren u dringend om niet zelf auto te rijden na het onderzoek of de behandeling. Regel daarom iemand die u naar huis kan brengen.

## Reanimeren

Krijgt u tijdens een onderzoek of behandeling op de Hartkatheterisatiekamer ernstige problemen met uw ademhaling of hart? Dan starten we met reanimatie (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wel-niet-reanimeren). Dit doen we ook als u een verklaring heeft waarin staat dat u niet gereanimeerd wilt worden.

Situaties waarin reanimatie nodig is op de Hartkatheterisatiekamer ontstaan bijna altijd door het onderzoek of de behandeling. Het gaat dan om een complicatie. We kunnen deze meestal snel en goed verhelpen. Daarom gelden op de Hartkatheterisatiekamer andere afspraken over reanimatie.

Wilt u toch nie geranimeerd worden op de Hartkatheterisatiekamer? Bespreek dit dan van te voren met uw behandelend arts. Hiervoor kunt u bellen naar de polikliniek Cardiologie, (073) 553 60 40.

## Resistente bacterie (BRMO)

Sommige bacteriën zijn ongevoelig voor bepaalde antibiotica. We noemen dit resistente bacteriën, zoals MRSA en ESBL. Deze

bacteriën kunnen zich in een ziekenhuis verspreiden. Daarom is het belangrijk dat wij weten of u misschien een resistente bacterie bij u draagt.

Geef het aan ons door als u:

- in het afgelopen jaar opgenomen of behandeld bent geweest in een zorginstelling in het buitenland;
- in de afgelopen 2 maanden opgenomen bent geweest in een Nederlands ziekenhuis of verpleeghuis waar een resistente bacterie aanwezig was en u gevraagd bent om hiervoor kweken af te nemen;
- in de afgelopen 2 maanden in een opvanglocatie voor asielzoekers heeft gewoond;
- voor uw werk contact heeft met levende varkens, vleeskalveren of vleeskuikens. Bijvoorbeeld als veehouder, dierenarts of medewerker van een slachthuis;
- woont op een bedrijf met varkens, vleeskalveren of vleeskuikens;
- eerder een resistente bacterie bij u heeft gedragen;
- contact heeft met iemand die een resistente bacterie bij zich draagt.

Geldt één van deze situaties voor u? Vertel dit dan aan de polikliniek of afdeling waar u een afspraak heeft voor uw onderzoek of behandeling.

Als het nodig is, onderzoeken we of u een resistente bacterie bij u draagt. Is dat zo? Dan nemen we in het ziekenhuis extra maatregelen. Zo verkleinen we de kans dat de bacterie zich verspreidt naar andere patiënten.

### Kunt u niet naar uw afspraak komen?

Bel dan zo snel mogelijk, maar uiterlijk 1 werkdag voor de afspraak, naar de polikliniek. In uw plaats kunnen wij dan een andere patiënt helpen. Zo houden we de wachtlijsten zo kort mogelijk!

## Het onderzoek

### Waar meldt u zich?

U komt op de afgesproken tijd naar afdeling A2 (gebouw A, verdieping 2). U kunt meteen naar de afdeling gaan. Daar meldt u zich bij de afdelingssecretaresse. U hoeft zich niet eerst digitaal aan te melden bij de zuilen op de boulevard.

### Voor het onderzoek of de behandeling

U komt op de Hartlounge. Er mag 1 familielid of naaste aanwezig zijn deze dag. Op de afdeling heeft u een opnamegesprek met de verpleegkundige. Samen bespreekt u ook het Actueel Medicatie Overzicht (AMO) dat u heeft meegenomen.

Verder bereidt de verpleegkundige u voor op de behandeling:

- u krijgt een polsbandje om met uw naam en geboortedatum;
- de verpleegkundige meet uw bloeddruk en temperatuur;
- u krijgt een infuus in uw arm. Via het infuus krijgt u antibiotica;
- op de hartkatheterisatiekamer krijgt u een operatiejasje en antislipsokken aan.

### Tijdens het onderzoek

De verpleegkundige van de afdeling brengt u naar de hartkatheterisatiekamer. De arts brengt een katheter (dun slangetje) via uw lies of de pols in een ader of slagader. Via de katheter schuift de arts een dun draadje naar de kransslagader van uw hart. Aan het uiteinde van dit draadje zit een sensor. Deze meet de druk in de slagader voorbij de vernauwing en aan het begin van de kransslagader.

Zo kan de arts zien of de vernauwing de bloedtoevoer naar uw hart belemmert. Is de druk voorbij de vernauwing veel lager? Dan kan de vernauwing invloed hebben op de werking van uw hart. Afhankelijk van de uitslag van het onderzoek kan de arts besluiten om u meteen te dotteren (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/dotterbehandeling-pci).

**Wat merkt u van het onderzoek?**

Tijdens het onderzoek krijgt u via het infuus een medicijn dat ervoor zorgt dat uw bloedvaten wijder worden.

U kunt hierdoor al snel na het toedienen uw hart voelen bonzen. Ook kunt u een drukkend gevoel op uw borst krijgen. Dit is een bekende reactie op het medicijn.

Na een paar minuten stoppen we het medicijn. De verdwijnt het eventuele bonzen van uw hart en beklemmende gevoel bijna direct.

Het onderzoek duurt ongeveer 1 uur

# Na het onderzoek

## Op de hartkatheterisatiekamer

**Via de pols**

U krijgt een afdrukbandje (terumobandje) om uw pols. Dit is een plastic bandje dat door het inspuiten van lucht de slagader in uw pols dichtdrukt. Op de Hartlounge of verpleegafdeling laten we de lucht weer uit het bandje. Dit gebeurt volgens een bepaald schema.

U krijgt ook een mitella om uw arm. Deze mag u ’s nachts afdoen.

**Via de lies**

Na het onderzoek of de behandeling sluit de cardioloog de punctieplaats van de slagader met een Angio-Seal of de verpleegkundige drukt de punctieplaats een tijdje stevig dicht. Daarna krijgt u een stevig drukverband. Dit verband blijft 4 uur zitten. In die tijd moet u stil in bed blijven liggen.

Een Angio-Seal is een plugje dat het aanprikgaatje in de slagader afsluit. De Angio-Seal lost binnen 3 maanden vanzelf op. Heeft u binnen deze 3 maanden opnieuw een hartkatheterisatie nodig? Dan moet bij voorkeur op een andere plaatst worden aangeprikt en niet in de lies waar de Angio-Seal zit.

U krijgt een kaartje mee met informatie voor artsen. **Draag dit kaartje de eerste 3 maanden altijd bij u.** Vertel ook uw partner of een familielid dat u een Angio-Seal heeft gekregen.

## Op de Hartlounge

Na het onderzoek gaat u terug naar de Hartlounge. De verpleegkundige controleert regelmatig uw bloeddruk, hartslag en de punctieplaats.

- Het is goed om extra te drinken. Zo plast u de resten van de contrastvloeistof sneller uit.
- Heeft pijn na de behandeling of blijft u pijn houden? Vertelt u dit dan aan de verpleegkundige.

**Via de pols**

Is het onderzoek of de behandeling via uw pols gedaan? Dan blijft u op de Hartlounge totdat het terumobandje is verwijderd. Het leeg laten lopen van het terumobandje verloopt volgens een bepaald schema. Meestal mag u dezelfde dag naar huis.

**Via de lies**

Is het onderzoek of de behandeling via uw lies gedaan? Dan blijft u in bed totdat de verpleegkundige het drukverband verwijdert. Wanneer dit gebeurt hangt af van het tijdstip waarop de katheter uit uw lies is gehaald.

Daarna mag u weer uit bed komen en rondlopen. Als de controles goed zijn, mag u weer naar huis.

## Wat zijn de risico's?

Bij dit onderzoek of deze behandeling kunnen kleine, maar soms ook ernstige risico's voorkomen. Meestal verloopt het onderzoek of de behandeling zonder problemen.

**Complicaties die weer over gaan**

- Een bloeduitstorting bij de punctieplaats.
- Afwijkingen van het hartritme.
- Allergie door de contrastvloeistof.
- Kramp van de kransslagader.

**Ernstige complicaties die bijna nooit voorkomen**

- De vorming van bloedstolsels die een hartinfarct of een beroerte kunnen veroorzaken.
- Door de hoeveelheid contrastvloeistof kan overbelasting van de bloedsomloop ontstaan. Ook kunt u een benauwd gevoel krijgen.
- Beschadiging van het bloedvat. Hierdoor kunt u bloedingen in uw lichaam krijgen.
- Overlijden.

## Naar huis

Als u naar huis mag krijgt u de volgende papieren mee:

- De ontslagbrief met regels voor thuis.
- Een afspraak bij de cardioloog.
- Bent u patiënt van het Bernhoven ziekenhuis? Dan maakt het Bernhoven ziekenhuis een controleafspraak voor u.

# Thuis

## Via een slagader in de pols

Het is belangrijk dat u de eerste 3 dagen voorzichtig bent met uw pols. Volg daarom de volgende adviezen op.

**De eerste 3 dagen mag u:**

- niet te zwaar tillen;
- niet sporten.

**De eerste 2 dagen:**

- mag u niet autorijden;
- draagt u uw arm in een mitella (draagdoek). 's Nachts mag u de mitella afdoen.

Uw arm kan de eerste dagen wat gevoelig zijn. Dit is normaal. Na de eerste week mag u uw dagelijkse activiteiten weer doen zoals u gewend bent.

## Via de slagader in de lies

Het is belangrijk dat u 5 dagen voorzichtig bent met uw lies. Volg daarom de volgende adviezen op.

**De eerste 5 dagen mag u:**

- niet te zwaar tillen;

- niet teveel trappenlopen;
- niet stofzuigen en ander zwaar huishoudelijk werk doen;
- geen lange afstanden lopen;
- niet fietsen;
- geen plotselinge bewegingen maken, zoals bukken;
- niet sporten;

**De eerste 2 dagen mag u ook niet:**

- autorijden;
- douchen.

Het is normaal dat uw lies de eerste dagen gevoelig is. Ook kunt u een blauwe plek (bloeduitstorting) krijgen. Dat is niet erg en verdwijnt na een aantal dagen vanzelf.

## Wat moet u doen bij problemen thuis?

Heeft u vóór uw controleafspraak problemen die te maken hebben met het onderzoek of de behandeling, dan belt u het ziekenhuis.

- Maandag t/m vrijdag belt u de polikliniek Cardiologie, telefoonnummer (073) 553 60 40. De afdeling is bereikbaar van 8.30 – 12.00 uur en van 13.30 - 16.30 uur.
- In dringende gevallen buiten deze tijden of in het weekend, belt u naar de afdeling Hartbewaking (CCU), telefoonnummer (073) 553 25 00.

Bij vragen of problemen ná uw eerste controleafspraak belt u uw huisarts.

Heeft u geen controleafspraak in het ziekenhuis? Dan belt u met het ziekenhuis bij problemen in de eerste 10 dagen na de operatie. Ná 10 dagen belt u met uw huisarts.

## Uitslag

U krijgt tijdens het onderzoek meteen de uitslag van de arts.

## Vragen

## Heeft u nog vragen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen? Dan kunt u bellen naar de polikliniek Cardiologie, telefoonnummer (073) 553 60 40.

# Praktische tips

### Wat neemt u mee bij een (dag)opname?

Als u voor een (dag)opname naar het ziekenhuis komt, neem dan uw geldig identiteitsbewijs mee. En ook de medicijnen die u thuis gebruikt. Lees goed de folder 'Voorbereiding op een (dag)opname (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/naar-het-ziekenhuis/voorbereiding-op-een-dagopname-in-het-ziekenhuis)'. Hierin staat een lijstje van zaken die u moet meenemen bij een (dag)opname.

### Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

### Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

### MijnJBZ

Via MijnJBZ (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Dit is mogelijk door in te loggen via mijnjbz.nl of via de MijnJBZ-app: HiX Patiënt (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/meer-informatie-over-mijnjbz/mijnjbz-app-hix-patient).

### Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

## Betrokken afdelingen

Cardiologie (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/cardiologie)

Hartkatheterisatie en interventiecardiologie afdeling (HCK)
(https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/hartkatheterisatie-en-interventiecardiologie-afdeling-hck)

Code CAR-044

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis